Muranske-Kontury

Zvuky, ktoré sprevádzajú bežný deň

Práčka hučí v kúpeľni, na sporáku sa varí obed a z telefónu položeného na kuchynskej linke znie ľudský hlas, ktorý rozpráva o niečom úplne inom než o varení.

Podcasty a hovorené formáty sa stali tichým spoločníkom mnohých domácich činností. Zatiaľ čo ruky robia bežné úlohy – žehlenie, upratovanie, varenie – uši sú zaneprázdnené niečím úplne odlišným. Táto kombinácia umožňuje ľuďom mať pocit, že popri povinnostiach „získavajú“ aj niečo navyše, napríklad nové informácie alebo aspoň chvíľu zábavy. Aplikácie, v ktorých sa takýto obsah prehráva, často obsahujú aj reklamné panely, kde sa medzi odporúčaniami objavujú rôzne kategórie – od kuchárskych relácií cez športové podcasty až po odkazy na najlepšie české casina pre slovákov, zaradené medzi ďalšie bannery týkajúce sa voľného času. Pre väčšinu používateľov ide len o jeden z mnohých vizuálnych prvkov na obrazovke, ktorý prelietne pohľadom bez väčšej pozornosti.

Zvuk má inú silu než obraz.

Kým video vyžaduje pohľad, zvuk môže bežať na pozadí takmer celého dňa. Práve preto sa formáty ako podcasty, audioknihy alebo rádio v digitálnej podobe stali jedným z mála typov obsahu, ktorý si udržal dlhšiu pozornosť aj v dobe, keď väčšina ostatného obsahu smeruje k stále kratším formám. Človek si môže pustiť hodinovú epizódu a vrátiť sa k nej neskôr, bez pocitu, že prišiel o niečo dôležité, pretože tón a tempo rozprávania to umožňujú.

Domáce prostredie sa stalo akýmsi multimediálnym centrom.

V jednej miestnosti môže bežať televízor, v inej telefón prehráva hudbu, a niekto tretí sleduje video na tablete. Tieto zdroje sa navzájom neprerušujú, fungujú paralelne, každý prispôsobený inej osobe alebo inej činnosti. Takéto rozdelenie pozornosti by ešte pred dvadsiatimi rokmi pôsobilo chaoticky, dnes je to bežná súčasť domáceho života, ktorú si väčšina ľudí ani neuvedomuje ako niečo neobvyklé.

Rast tohto typu spotreby má aj merateľný rozmer.

Štúdie zamerané na digital entertainment Slovakia popisujú nárast času, ktorý ľudia strávia s viacerými zdrojmi obsahu naraz, a tiež zmenu v tom, čo považujú za „oddych“. Kým kedysi oddych znamenal absenciu akejkoľvek stimulácie, dnes je pre väčšinu ľudí spojený s aktívnym výberom obsahu – niečo si pustiť, niečo sledovať, niečo počúvať. Úplné ticho bez akéhokoľvek zvuku alebo obrazu sa pre mnohých stalo nezvyčajným, dokonca nepríjemným stavom.

Niektoré domácnosti si vytvárajú vlastné rituály okolo tohto typu obsahu.

Večerná epizóda obľúbeného podcastu sa stáva súčasťou prípravy na spánok, podobne ako kedysi čítanie knihy. Ranná relácia počas raňajok nahrádza rozhovor pri stole, najmä v domácnostiach, kde sa členovia rodiny stretávajú len na krátky čas pred odchodom do práce alebo školy. Tieto rituály poskytujú pocit štruktúry a pravidelnosti, aj keď ich obsah sa môže každý deň meniť.

Zaujímavé je sledovať, ako sa mení aj spôsob, akým ľudia objavujú nový obsah.

Kedysi odporúčania prichádzali od priateľov alebo z médií, dnes väčšinu návrhov generujú algoritmy na základe predchádzajúceho počúvania alebo pozerania. Tento systém funguje efektívne, ale zároveň môže viesť k tomu, že človek sa pohybuje v stále užšom okruhu podobných tém, bez toho, aby si to všimol. Niektorí používatelia si preto vedome vyhľadávajú obsah mimo svojich obvyklých kategórií, len aby si „rozšírili“ algoritmus a dostávali rozmanitejšie návrhy.

Generačný rozdiel sa prejavuje aj v dôvere k týmto odporúčaniam.

Mladší používatelia ich prijímajú bez väčšieho premýšľania, starší si často radšej vyberajú obsah aktívne, podľa konkrétneho mena alebo témy, ktorú poznajú. Táto odlišnosť odráža aj širší vzťah k technológiám – jedna generácia im dôveruje ako súčasti bežného života, druhá ich vníma skôr ako nástroj, ktorý treba ešte stále vedome ovládať, nie nechať ho rozhodovať za seba.